

מהות האומנות

1) ספר משלי פרק ח

(ל) וְאִהְיֶה אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְאִהְיֶה שְׁעֵשְׂעִים יוֹם יוֹם מְשַׁקֵּת לְפָנָיו בְּכָל עֵת.

1א) מדרש רבה בראשית פרשה א פסקה א

אמון- פדגוג אמון מכוסה אמון מוצנע... ד"א אמון אומן התורה אומרת אני הייתי כלי אומנותו של הקב"ה ... הקב"ה מביט בתורה ובורא את העולם.

2. מדרש תנחומא תזריע פרק ב

כי אין בלתך ואין צור כאלהינו אין צייר כאלהינו כיצד מלך ב"ו צר צורה על הכותל שמא יכול לצור על המים הקב"ה צר את העובר במעי אמו בתוך המים הוא אומר ואין צייר כאלהינו ד"א מלך ב"ו צר צורה על הכותל אינו יכול לצור בה רוח ונשמה והקב"ה צר צורה בתוך צורה כלומר יצר העובר במעי אמו ונותן בתוכו רוח ונשמה הוא אומר ואין צייר כאלהינו ד"א אין צור כאלהינו אדם צר צורה הוא מדבר וצורתו אינה מדברת והאדם עומד ומשבת צורתו

3. אורות / זרעונים / א. צמאון לאל חי

צריך להראות את הדרך איך נקנסים אל הטרקלין – דרך השער. השער הוא האלהות המתגלה בעולם 3, בעולם בכל יפיו והדרו, בכל רוח ונשמה, בכל חי ורמש, בכל צמח ופרח, בכל גוי וממלכה, בים ונגליו, בשפירי שחק ובחדרת המאורות, בכל שרונות כל שית, ברגעיונות כל סופר, בדמיונות כל משורר ובקנינות כל חושב, בהקשקות כל מרגיש ובקשקש גבורה של כל גבור.

4. אחדות ושניות

... אין העולם החומרי נפרד מהעולם הרוחני, אחדות שלמה יש בין שני העולמות האלה, כי שניהם ממקור אחד מוצאם "כי ביה ה, צור עולמים" ... ועם ישראל גוי אחד בארץ, שהשניות שנואה לו על פי שרש נשמתו, מרגיש כי ההפרדה בין החומריות ובין הרוחניות מסבה לו צער גדול ועמוק, והוא מבקש לו דרך לשוב אל האחדות.

4א. שיחות הרב צבי יהודה מס' 33 עמ' 7

לעיתים לבוא יתגלה האור שהיה קיים לפני העולם ונגזו מתוך התאמה למצבו. במשך שנים ודורות, הולך הוא ומתגלה. כל מה שמוכן להתגלות, ברור הוא שישנו גם עכשיו. המציאות שתתגלה בעוד תרי אלפי שני ועוד תרי מאלפי שני היא יסוד הבריאה וכבר ישנה וקיימת עכשיו... אצלנו הכל אחדות אחת שלמה. אנתנו עם של דבקים בה' אלוהיכם. במצב זה העולם הבא נמצא בעולם הזה. המצב האידיאלי הוא הופעת עם של נביאים בארץ הנבואה. בתוך מציאותנו המדינית והחקלאית של העולם הזה מבריק אור העולם הבא.

4ב. שם.

יש יחידים שתופסים, מרגשים וחיים, את העתיד בהווה. "עולמך תירה בחיידך" את העולם הבא בעולם הזה. מעבר למציות שלנו, קיימת אמת מציאותית שמשקפת, מקרינה וחיה, מתוך מצב של דעת עילאית, מצב של התרוממות קודש מחשבתית אמונית דבקונית... ככל שהגוף והנפש שלמים יותר כך אושר העתיד מאיר, מדריך ומטהר, מזכך ומקדש את ההווה.

5. עין איה / ברכות ב / פרק תשיעי-הרואה / פז. ברכות נו"א

כמו שיש בכוחות הנפש הקבועים חילוף בין בני אדם, ישנם אנשים שמתחילים חזיונותיהם ע"פ היחס הפנימי שבהם, והם ע"פ רוב החוקרים ובעלי המוסר והמדות הטובות, מארי דחושבנא. ויש שמתחילים ביותר לערכם החיצוני של מראות עיניהם, כרוב המציינים ורודפי היופי החיצוני. בעמים בכלל מובדל עם די ישראל לחדור בכל ענין ומחזה אל פנימיותו. ולעומתם יון, ובכלל בני יפת, הרודפים אחר התואר החיצוני והיופי המבריק, יחשם גדול ונמצאים מצד חזיונותם, כערך כל כחות הנפש כן יתחלפו ג"כ תכונות כח המדמה. יש אשר תהי לו יחש אל החיצוניות בצירוף, עייף עסק כחטא ע"פ מראהו החיצוני. ויש אשר יתאר ביותר בתכונותו להקביל הכמוס בעמקי נפשו מהעתיד אל הצד הפנימי של המחזות, הוא מסוגל להוראת הטעם, התכונה הפנימית...

6. שמונה קבצים ד קי.

השכל האלהי הוא שכל יוצר, שיש לו פועל בכל מילואיו, ושכל הברואים הוא שכל מצויר, שאיננו יכול כי אם להציג לפניו את מה שישנו. הקרבה האלהית מקנה לנבראים את סגולתו של השכל האלהי...

ההבדל העצמי שבין ישראל לעמים בשורש נשמתם הוא, ששכל האדם בכללו, שאיננו כי אם שכל מצויר, מציג ברוחו את המצוי, ומגלם אותו במעשיו, באמנות לכל פרטיה. מסתגלים לו כל העמים אשר תחת כל השמים. אבל סגולה אלהית של שכל יוצר, זאת היא הפליאה של סגולת ישראל, שהיא מבדלת אותו מן העמים כולם בעליוניות כזאת, שכל הבדל סוגי לא ידמה לו. והולכים אנו דרך ארוכה מאד, דרך מעלות ומורדות, גליות וגאולות, עד שנבוא לאותו גמר הצביון של הופעת נשמתנו, בהגמרה בכללנו ובפרטנו. אלהים אתם ובני עליון כולכם, בעלי נשמה יוצרת, פועלת בצורה על כל היקום, כדוגמא של מעלה.

7. א קס. האמונות המוכרחות הן הסתעפויות היוצאות מהאידיאלים המקוריים אל האידיאליות המוגשמת בחיים, והן

נובעות בדרך ישרה מהאמונות שהן אמיתיות מוחלטות. יסודן של האמונות המוכרחות ומקום מושבן, הוא בכח הציור, בחוש האסתתי. מתלבשות הן בשפה, במליצה, ובהגשמת המעשה, המגביל בחוג המעשה אל האמת המוחלטת שבספירה הרוחנית. מקור האמונה הוא באמונה האמיתית, באמתתה המוחלטת, בתמצית הטוב והעילוי שבה, במקור החיים וההויה הכללית והפרטית. כשהאמונה הפנימית היסודית מתגברת, מאצלת היא מהודה ועוזה על האמונה המוכרחת, ועם אצילותה עומדת היא האחרונה במקומה, מבססת ומבסמת יפה את החיים המעשיים, נותנת להם את הברק הראוי להם, מעדנתם ומשפרתם. ולעולם לא תצטרך להלביש את עצמה בלבושים שאינם שלה, ולתאר את תכונתה בתכונה שאינה הולמתה, דהיינו תכונת האמונה העליונה, אמונת האמת. אמונת האמת מעלה אותה אמנם בתור בסיס מעשי לכבודה, וכל מה שהיא תהיה יותר מובלטת וניכרת, כן מובטחת היא האמונה הבסיסית במעמדה, בפעולתה על החיים, ובכבודה, בכח המצויר והמדמה של הכלל והפרט, עד שאפילו המעשים שהם יכולים לפגום בכל שהוא את הדרת קדושתה של האמונה התחתונה, הנם היותר מוזוהרים והיותר שנואים, בהכרה פנימית מוסרית, מכל השדרה האנושית היותר אמיתית וישרה. וכך הולכת היא האמונה התחתונה ומתרחבת, וכל מה שהיא מתרחבת בחוגה, היא נעשית כלי יותר רחב לקבל בתוכה את כללות ההוד והאור של האמונה האמיתית, אמונת אמן.